

Sammanfattning av måluppfyllelse och insatsportföljens genomförande

Översikt: Bedömning av måluppfyllelse och insatsportföljens genomförande per resultat

Resultatområde 1		2015
Resultat 1 Förbättrad samhällsstyrning	Bedömning av måluppfyllelse	
	Bedömning av insatsportföljens genomförande	
Resultat 2 Minskat våld mot kvinnor	Bedömning av måluppfyllelse	
	Bedömning av insatsportföljens genomförande	
Resultat 3 Öka civilsamhällets kapacitet	Bedömning av måluppfyllelse	
	Bedömning av insatsportföljens genomförande	
Resultatområde 2		2015
Resultat 1 Öka kvinnors roll på arbetsmarknaden	Bedömning av måluppfyllelse	
	Bedömning av insatsportföljens genomförande	
Resultat 2 Förbättrade arbetsmarknadsrelationer	Bedömning av måluppfyllelse	
	Bedömning av insatsportföljens genomförande	
Resultatområde 3		2015
Resultat 1 Ökad resiliens mot klimat och miljöeffekter	Bedömning av måluppfyllelse	
	Bedömning av insatsportföljens genomförande	
Resultat 2 Förbättrad hantering av vattenresurser	Bedömning av måluppfyllelse	
	Bedömning av insatsportföljens genomförande	
Resultatområde 4		2015
Resultat 1 Minska barnadödlighet	Bedömning av måluppfyllelse	
	Bedömning av insatsportföljens genomförande	

Resultat 2 Minska mödradödlighet	Bedömning av måluppfyllelse	
	Bedömning av insatsportföljens genomförande	
Resultat 3 Öka tillgång till SRHR	Bedömning av måluppfyllelse	
	Bedömning av insatsportföljens genomförande	
Resultat 4 Öka tillgång till vatten och sanitet	Bedömning av måluppfyllelse	
	Bedömning av insatsportföljens genomförande	

Sammanfattning av slutsatser och rekommendationer

Den övergripande slutsatsen är att strategin är fortsatt relevant och att utvecklingen mot strategiresultaten har till största delar gått i önskvärd riktning och att insatsportföljen har genomförts i huvudsak enligt plan. Första kvartalet av 2015 präglades av politiska oroligheter vilket fick som effekt att insatsgenomförandet blev försenat. Under resterande delen av året lyckades dock många av insatserna ta igen förseningarna. Den negativa utvecklingen vad gäller det demokratiska utrymmet och respekten för mänskliga rättigheter fortsätter. Mot bakgrund av detta har

Ambassaden har dragit följande slutsatser för inriktningen av det fortsatta arbetet:

- Intensifiera arbetet att bereda nya insatser för att påskynda omställningen av insatsportföljens sammansättning, inriktning och den finansiella fördelningen mellan resultatområdena.
- Tillämpa i större utsträckning konfliktkänslighets- och resiliensperspektivet i beredningen av nya insatser.
- Öka andelen insatser med jämställdhet som huvudsyfte.
- Göra en djupare analys om MR-situationen och utarbeta ett förslag till ställningstagande om den fortsatta inriktningen.
- Göra ett omtag av operationaliseringen av resultaten inom hälsosektorn i ljuset av förberedelserna till stöd till ett nytt hälsosektorprogram.

1. Ekonomi

Utbetalat belopp inom strategin 2015:	197,8 MSEK	Totalt strategibelopp:	1 600 MSEK
Avtalat belopp:	199,3 MSEK	Strategiperiod:	2014-2020
Antal avtalade insatser 2015-12-31:	42 stycken		

Resultatområde	Utfall 2015, i MSEK
1) Demo/MR/jämställdhet	27,8
2) Kvinnors sysselsättning/social dialog	16,2
3) Miljö/klimat	34,2
4) Hälsa	81,5
Utfasning primärutbildning	38,1

Under 2015 betalade ambassaden ut 197,8 miljoner kronor, varav 49,57 miljoner kronor var den sista utbetalningen till primärundervisningsprogrammet, PEDP III. Då ambassaden hade återbetalningar på motsvarande 31 miljoner kronor så betalade ambassaden i praktiken ut 228,8 miljoner kronor under året. I och med utbetalningen till PEDP III betalade ambassaden ut 159,1 miljoner kronor i enlighet med inriktningen i den nya strategin. Omställningen av insatsportföljens sammansättning i linje med nya strategin och därmed fördelningen mellan resultatområdena har därmed börjat få genomslag i och med att stödet till hälsosektorn har minskat och stöden till demo/MR/jämställdhet och kvinnors sysselsättning har ökat.

2. Bedömning av måluppfyllelse och insatsportföljens genomförande per resultat

- a. Resultatområde 1: Stärkt demokrati och jämställdhet, ökad respekt för mänskliga rättigheter och frihet från förtryck
 - i. Stärkt kapacitet att utöva demokratisk samhällsstyrning, med fokus på transparens och korruption.

Bedömning av:	År	2015
Strategieresultatets måluppfyllelse		
Insatsportföljens genomförande		

Indikatorer	Utgångsläge	Utfall 2014	Utfall 2015	Det svenska bidraget 2015	Mål 2020
Number of relevant laws, policies of selected/relevant sectors/institutions formulated, enacted or reformed and/or implementation improved	n/a	n/a	2	Icke tillämbart	5 (2019)
Absence of corruption index ranking	0.29 (2013)	0,27/-0,02 (2014)	0,27/-0,0	Icke tillämbart	0,45

2014-2015 har fortsatt präglats av en negativ trend med avseende på demokratisk samhällsstyrning och transparens i Bangladesh. Institutioner som tidigare har framstått som centrala aktörer på området och vilka tidigare har haft starkt internationellt stöd såsom antikorrupsionskommissionen (ACC) valkommissionen (EC) samt riksrevisionen (ACG) har under innevarande strategiperiod alltmer kommit att framstå som politiserade osjälvständiga och/eller korrupta. Efter valet 2014 har den parlamentariska processen försvagats drastiskt, då i princip enbart regeringspartiet finns representerat i parlamentet. Ingen entydig slutsats går att dra kring nivåer av korruption och transparens. Bangladesh ställning på korruptionsindex från Transparency International (CPI) och World Justice Project (Absence of Corruption) är oförändrad för perioden 2014-2015. Den bangladeshiska regeringens sjunde femårsplan, framtagen under 2014-2015, har under område samhällsstyrning det för den svenska strategin för utvecklingssamarbete i Bangladesh 2014-2020 mycket relevanta målet *"Promoting inclusive, transparent, accountable and effective democratic governance system & ensuring justice for all"*. Givarsamfundets arbete för att övertyga regeringen om vikten av att inkludera konkreta mål och indikatorer relaterade till transparens, ansvarsutkrävande och anti-korruption i framtagandet av planen var dock i stort fruktlösa och utöver referens till informationsfrihet saknas indikatorer på området, vilket ger en fingervisning på regeringens ointresse och/eller ovilja att adressera dessa problematiska frågor. Detta utgör ett hinder i förhållande till uppställda resultatmål.

Insatsportföljen är idag fortsatt begränsad med avseende på samverkan med statliga aktörer. Endast mindre direkta insatser genomförs ännu inom område demokratisk samhällsstyrning. Stödet för institutionsutveckling i Chittagong Hill Tracts (via UNDP Chittagong Hill Tracts Development Facility)¹ förlängdes och utökades under 2015 med fokus på transparens och ansvarsutkrävande. I december 2015 inleddes ett stöd till på område mänskliga rättigheter, ett femårigt stöd via UNDP, med huvudsakligt mål att stärka den bangladeshiska människorättskommissionen (NHRC),² det bangladeshiska polisväsendet samt organisationer ur det civila samhället. Ambassaden bedömer att detta projekt kommer att bidra till god demokratisk samhällsstyrning, transparens och ansvarsutkrävande hos berörda institutioner. De viktigaste framgångarna i relation till resultatet under 2014-2015 har civilsamhällsorganisationen Transparency International Bangladesh (TIB) fortsatt stått för. TIB har under 2015 inlett arbete inom det av Sverige finansierade femårsprojektet *"Building Blocks for Integrity – BIBEC"*.³ Ambassaden bedömer att TIB, trots hårdnande klimat och restriktioner i förhållande till den politiska situationen, väl har genomfört planerade aktiviteter och uppnått flertalet mål. Ett exempel på resultat av TIBs arbete på lokal nivå är att TIB har utvecklat mekanismer där medborgare kan ställa frågor till och utkräva ansvar av lokala myndigheter. Under 2015 ställdes genom dessa mekanismer (öppna utfrågningar, via lokala grupper samt i slutet förfarande) ca 2000 frågor från medborgare till myndigheter i frågor gällande transparens, ansvarsutkrävande och korruption. Av dessa besvarades enligt TIBs rapportering 78 % av myndigheterna och 29 % togs under övervägande.⁴ Ambassaden bedömer att TIB har bidragit till ökad transparens hos de myndigheter de samverkar med, främst på lokal nivå.

¹ CHT Conflict Prevention, Recovery & Peacebuilding, 52170005

² UNDP Bangladesh Human Rights Program, 52170020

³ TIB – BIBEC, 51060025

⁴ TIB – BIBEC, 51060025

ii. Stärkt kapacitet hos offentliga institutioner att motverka våld mot kvinnor.

Bedömning av:	År	2015
Strategieresultatets måluppfyllelse		
Insatsportföljens genomförande		

Indikatorer	Utgångsläge	Utfall 2014	Utfall 2015	Det svenska bidraget 2015	Mål 2020
1. Government level of funding of multi-sectoral program on violence against women	28,4 MBDT (2012-13)	50,6 MBDT (2013-14)	50,7 MBDT (2014-15)	Icke tillämbart	80 MBDT
2. Percentage of women aged 20-24 who were married before age 18	65 (2011)	Ej tillgängligt	Ej tillgängligt	Icke tillämbart	30

Situationen i Bangladesh med avseende på våld mot kvinnor är fortfarande mycket problematisk. Uppdaterade data på området saknas, men beräknas finnas tillgängliga under slutet av 2016 då regeringen i samarbete med UNFPA under året genomför en nationell enkät på området. Klart är dock att nivåerna av våld, liksom förekomsten av barnäktenskap, är fortsatt mycket höga. Positiva tendenser på området gällande statliga institutioners engagemang finns dock. Ett tecken på detta är regeringens val att i den sjunde femårsplanen inkludera ett särskilt mål och indikator gällande minskning av barnäktenskap. Denna indikator används hädanefter av ambassaden för rapportering på området.

- Under 2015 omfattade ambassadens portfölj ett antal insatser inom området för mänskliga rättigheter och jämställdhet. Dessa inkluderar stöd till människorättsorganisationer Ain o Salish Kendra (ASK) och Bangladesh National Women Lawyers Association (BNWLA) vilka ger stöd och rättshjälp till offer för brott mot de mänskliga rättigheterna, bland annat våld mot kvinnor. Resultat av detta stöd om omfattar bland annat en ökning av antalet kvinnor som söker stöd från lokala relevanta kommittéer, förbättrad standard i polisens hantering av dessa frågor och en ökad rapporterad grad av tillfredsställelse med polisens agerande från kvinnor som rapporterar övergrepp.⁵ Under 2015 har ambassaden också bidragit till att förebygga våld mot kvinnor genom att projektstöd på området till UN Women i Bangladesh,⁶ där bland annat samarbete med myndigheter inom utbildningssektorn ingår.

⁵ BNWLA, 51060034

⁶ UN Women, 52170008

iii. Stärkt kapacitet hos det civila samhället att verka för ökat ansvarsutkrävande och bidra till kunskap om demokrati, jämställdhet inklusive våld mot kvinnor, och mänskliga rättigheter.

Bedömning av:	År	2015
Strategieresultatets måluppfyllelse		
Insatsportföljens genomförande		

Indikatorer	Utgångsläge	Utfall 2014	Utfall 2015	Det svenska bidraget 2015	Mål 2020
1.Capacity of Embassy supported CSOs with regards to their work towards gender equality and HR	Icke tillämbart	Inte tillgängligt	Inte tillgängligt	Icke tillämbart	Inte tillgängligt
2.World Press Freedom Index	144	146 (-2)	146 (0)	Icke tillämbart	134

Under 2015 har den nedåtgående trenden med avseende på villkor för media och det civila samhället förvärrats ytterligare. Bangladesh beskrivs ofta som ett land med ett livskraftigt civilsamhälle samt en relativt fri press. Under innevarande strategiperiod har dock tydligt repressiva tendenser från regeringen och ökat våld och hot från religiös extremism allt mer kringskurit dessa aktörers möjligheter att verka för demokrati och mänskliga rättigheter i stort, särskilt med avseende på civila och politiska rättigheter. Ambassaden ser en oroväckande tendens till försök att tysta oberoende media och hindra människorättsorganisationer och organisationer vilka granskar staten från att rapportera och bedriva påverkansarbete. Detta i kombination med mycket konkreta hot och övergrepp på enskilda journalister, bloggare och människorättsförsvarare utgör ett reellt hinder för att nå uppställda resultatmål. En ökning av det svenska stödet till civilsamhällets förmåga att arbeta med frågor som samhällsstyrning, mänskliga rättigheter, transparens, ansvarsutkrävande och jämställdhet är fortsatt viktigt, inte minst med tanke på den negativa utvecklingen inom dessa områden. Ambassaden avser också att återkomma i frågan om hur Sverige också på andra sätt kan stödja ökad respekt för mänskliga rättigheter. Detta föranleder en djupare analys om MR-situationen och ett ställningstagande hur detta ska hanteras i relation till strategimålen.

Under 2015 ingick inom ramen för resultatet stöd till ett antal civilsamhällsorganisationer, Ain o Salish Kendra (ASK), Bangladesh National Women Lawyers Association (BNWLA), och Transparency International (TIB).). Resultat av detta stöd omfattar bland annat en minskning av barnäktenskap i av insatsen omfattade områden, ett resultat av ökat engagemang från lokala civilsamhällsorganisationer⁷ I december 2015 inledde ambassaden det ovan nämnda stödet till på område mänskliga rättigheter via UNDP där ett av målen är att stärka organisationer och nätverk ur det civila samhället vilka är aktiva på område mänskliga rättigheter, bland annat genom direkt finansiellt stöd via en av UNDP och NHRC administrerad fond.

⁷ ASK, 51060033

Under 2015 genomförde Fojo Media Institute på ambassadens uppdrag en förstudie i Bangladesh vilken ligger till grund för kommande beredning av stöd till mediasektorn. Ambassaden genomförde även under 2015 ett avrop från Sidas ramavtal för mänskliga rättigheter i syfte att under 2016-2020 utvärdera nuvarande och presumtiva partners ur det civila samhällets kapacitet på område jämställdhet och mänskliga rättigheter. Uppdraget avses ligga till grund för ambassadens dialog med, och insatser för att stärka kapaciteten hos, partners på området.

b. Resultatområde 2: Förbättrade möjligheter för fattiga människor att bidra till och dra nytta av ekonomisk tillväxt och erhålla god utbildning

i. Stärkta förutsättningar för kvinnor att delta på arbetsmarknaden.

Bedömning av:	År	2015
Strategieresultatets måluppfyllelse		
Insatsportföljens genomförande		

Indikatorer	Utgångsläge	Utfall 2014	Utfall 2015	Det svenska bidraget 2015	Mål 2020
1. Female labour force participation rate 15+ (%)	29 (2006)	36	33,5	Icke tillämbart	Inte tillgängligt
2. Fundamental labour rights effectively guaranteed (ranking)	0.53 (2013)	0.57	0,49	Icke tillämbart	Icke tillämbart

Generellt är utvecklingen för resultatområdet positivt, inte minst inom tekoindustrin som fortsätter att anställa fler kvinnor samt att flera viktiga reformer och satsningar har genomförts för att öka kvinnors anställningsbarhet. Insatsen, Centre of Excellence i tekoindustrin som genomförs av ILO har under 2015 utbildat 1 291 kvinnliga textilarbetare varav 663 har erhållit arbete.⁸ Som kan utläsas av indikatorerna från den senaste arbetsmarknadsundersökningen från 2013 har andelen kvinnor i arbete planat ut och kvinnors andel av den arbetande befolkningen minskat. Patriarkala strukturer och sociala normer såsom barnäktenskap, hederskultur och våld mot kvinnor är faktorer som hindrar kvinnor från att delta på arbetsmarknaden. Under 2015 har ambassaden börjat förbereda för en stor insats för att stödja kvinnligt småföretagande med en Women's Economic Empowerment (kvinnlige ekonomisk egenmakt) ansats i syfte att öka kvinnors deltagande på arbetsmarknaden.

ii. Förbättrad dialog mellan arbetsmarknadens parter.

Bedömning av:	År	2015
Strategieresultatets måluppfyllelse		
Insatsportföljens genomförande		

⁸ Centre of Excellence in Ready Made Garment Sector, 54050153

Indikatorer	Utgångsläge	Utfall 2014	Utfall 2015	Det svenska bidraget 2015	Mål 2020
1. Trade union density rate (%)	9.0 (2001)	7.47 (2006)	7.05 (2010)	Icke tillämbart	Inte tillgängligt
2 Number of trade unions approved by JDL	1 (2011)	182	61	Icke tillämbart	Inte tillgängligt

Utvecklingen för strategieresultatet går i önskvärd riktning främst inom tekoindustrin i och med att tillämpningsföreskrifter av arbetslagstiftningen har antagits, regeringen har visat ökat ägarskap. Fler fackföreningar har registrerats men det rapporteras också om att regeringen har nekat nya ansökningar om registrering. Under 2015 beredde ambassaden en första insats inom resultatområdet, Bangladesh Global Deal Project⁹ med ILO som genomförande part. Det övergripande syftet att stärka arbetsmarknadsrelationerna och den sociala dialogen mellan arbetsgivare och arbetstagare inom tekoindustrin. Projektet inleddes med en sex månaders uppstartsfas i november 2015 och projektet kommer att pågå fram till december 2020. Sveriges bidrag till projektet är 45 miljoner kronor, vilket motsvarar ca 70 % av budgeten. Resten av budgeten finansieras av Danmark och möjligtvis kommer även Kanada att ansluta sig. Förväntningen är att denna insats skall bidra till ökad produktivitet, stärkta rättigheter för arbetare, minska risken konflikter på arbetsmarknaden samt förbättrade arbetsvillkor och arbetsmiljö. Detta projekt representerar också en landkonkretisering av Sveriges internationella Global Deal initiativ.

c. Resultatområde 3: Förbättrad miljö, begränsad klimatpåverkan och stärkt motståndskraft mot miljöpåverkan, klimatförändringar och naturkatastrofer

- i. Stärkt motståndskraft och förbättrad anpassningsförmåga mot klimatförändringar, miljöpåverkan och naturkatastrofer i utsatta områden, inklusive stärkta katastrofhanteringssystem.

Bedömning av:	År
Strategieresultatets måluppfyllelse	2015
Insatsportföljens genomförande	

Indikatorer	Utgångsläge	Utfall 2014	Utfall 2015	Det svenska bidraget 2015	Mål 2020
1. Number of usable cyclone shelters (classified as usable)	3461 (2010)	3616	3733	3	4847
2. % of population with access to an improved water source in rural areas	65% (1990)	85%	87%	Icke tillämbart	99%

⁹ Bangladesh Global Deal Project, 52170019

Bangladesh har varit ett föregångsland med ambitiösa strategier gällande både klimatanpassning och katastrofriskreducering som har lett till insatser och program som minskat fattiga människors utsatthet och bidragit till att höja kunskapsnivån inom myndigheter och civilsamhälle. Trots flera lyckade program så är myndigheternas kapacitet att identifiera, prioritera, och implementera relevanta insatser den svagaste länken inom landets klimatarbete. Under 2015 har COP21 i Paris, världskonferensen om DRR i Sendai och regeringens planeringsprocess (7th Five Year Plan) bidragit till att identifiera viktiga förbättringsområden, exempelvis så har vikten av tydliga roller för finans- och planeringsministeriet för att stärka integreringen (mainstreaming) av de tvärgående områdena uppmärksammas och ministerierna har involverats i ackrediteringsprocessen till den Gröna klimatfonden. Denna ackrediteringsprocess har också stärkt myndigheternas incitament för effektivare och mer transparent hanteringen av klimatfinansiering, vilket öppnar för framtida svenskt stöd till kapacitetsbyggande insatser på central nivå (miljöministeriet) – en nivå som har varit svårarbetad och lett till att det strategiska arbetet under 2015 har fokuserat på att identifiera potentiella insatser inriktade på lokala myndigheters riskreducering och klimatanpassning i utsatta områden.

De pågående insatserna inom resultatområdet bedöms ha varit viktiga för utvecklingen av katastrofriskreducering och klimatanpassning på nationell nivå samt har bidragit till minskat utsatthet på lokal nivå. Givargruppen till BCCRF (Bangladesh Climate Change Resilience Fund) hade stora förhoppningar på att insatsen skulle bygga kapacitet hos miljöministeriet att administrera klimatfinansiering och etablera en pipeline med relevanta projekt för framtida finansiering. Den aspekten av insatsen har till stor del uteblivit då finansministeriet inte medgett en sådan kapacitetsbyggnad vilket är skälet till att insatsportföljens genomförande gulmarkeras. Under Världsbankens administration har fonden finansierat flera projekt som under 2015 resulterade i bl.a. återplantering av 13 139 Ha skog i områden med hög risk för cykloner och erosionsproblematik, färdigställandet av 18 nya cyklonhärbärgen i kustområden och genomförandet av en studie av klimatpåverkan inom hälsosektorn i Bangladesh¹⁰. Ytterligare inom katastrofriskreducering genomfördes 135 strukturella insatser, främst inriktade på att förebygga översvämning, i 36 Union Parishad och 5 municipalities som resulterade i minskad utsattheten för 205 000 personer på landsbyggden och 78 500 personer i urbana områden.¹¹

- ii. Ökad institutionell kapacitet hos myndigheter och andra aktörer att bättre förvalta vattenresurser i särskilt eftersatta och utsatta områden.

Bedömning av:	År	2015
Strategieresultatets måluppfyllelse		
Insatsportföljens genomförande		Inga pågående insatser

¹⁰ BCCRF, 51060017

¹¹ CDMP, 51060020

Indikatorer	Utgångsläge 2015	Utfall 2014	Utfall 2015	Det svenska bidraget 2015	Mål 2020
1. No. of functioning Water Management Organizations	n/a	n/a	n/a	Icke tillämbart	Inte tillgängligt
2. Length of navigable waterways (km)	4000	n/a	n/a	Icke tillämbart	5750

Bangladeshs geografiska läge som avrinningsområde för några av Asiens största floder, landets utsatthet för översvämningar samt den starka kopplingen till jordbrukssektorn har lett till att vattenresurser och dess hantering har haft hög prioritet historiskt sett vilket också återspeglas i allokering av medel för vattenresurshantering i den nationella utvecklingsbudgeten och projekt som finansierats av den nationella klimatfonden. Sektorfokus ligger till stor del på nya infrastrukturprojekt och både drift och underhåll är ofta eftersatt. Den centralstyrda planeringen leder ofta till att utsatta gruppers intressen inte tas till vara. Både erosion och översvämning är ofta citerade skäl till att fattiga människor tvingas flytta. Ansatsen till långsiktig planering och koordinering inom initiativet *Delta Plan* öppnar möjligheten för det svenska biståndet att stödja institutionell kapacitetsutveckling hos aktörer med god tillgång till finansiering för strukturella insatser och kan på så sätt ha en katalytisk roll för fattigdomsbekämpning. Trots utmaningarna bedömer ambassaden att strategireultatet går i önskvärd riktning. Ambassaden har dock för närvarande inte några pågående insatser inom vattenresurssektorn, varför insatsportföljens genomförande markerats som rött, men förväntas påbörja beredning av två nya insatser under 2016.

a. Resultatområde 4: Förbättrad grundläggande hälsa, med särskilt fokus på barn, kvinnor och sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter

i. Minskad dödlighet bland barn under 5 år.

Bedömning av:	År
Strategieresultatets måluppfyllelse	2015
Insatsportföljens genomförande	

Indikatorer	Utgångsläge 2013	Utfall 2014	Utfall 2015	Det svenska bidraget 2015	Mål 2020
1. No of children immunized against measles	87.5%	81.9%	86.1%	Icke tillämbart	Inte tillgängligt
2. No of children who received vitamin A supplement	74.8%	74.8%	62.1%	Icke tillämbart	Inte tillgängligt

Hälsoministeriets årsrapport för 2015 avseende hälsosektor-programmet visar att indikatorerna förbättrats sedan 2013, vilket också får stöd av slutsatserna i Bangladesh Demographic and Health Survey (DHS) 2014.¹² Centrala indikatorer visar att hälsosituationen för barn har förbättrats främst genom riktade statliga åtgärder samt åtgärder från både nationella och internationella enskilda organisationer. Andelen vaccinerade barn har också ökat konstant de senaste 20 åren men antalet som vaccinerats mot mässling har minskat sedan 2013, främst på landsbygden. Samtidigt indikerar Hälsoministeriets årsrapport fortsatta svårigheter med att minska spädbarnsdödligheten som står för 61 % av dödligheten bland barn under 5 år i Bangladesh.¹³ DHS visar också ett starkt samband mellan fattigdom och barnsdödlighet. Mot denna bakgrund bedömer ambassaden utvecklingen gå delvis i önskvärd riktning och insatsportföljen bedöms i huvudsak ha genomförts enligt plan. Hälsoministeriets bristande förmåga att utbilda och behålla kompetent personal på landsbygden är dock en fortsatt utmaning för genomförandet av hälsosektorplanen.

Sveriges stöd till delresultatet ges främst genom stöd till hälsosektorprogrammet, stöd till programmet om urban hälsa samt genom stöd till forskningsinstitutet icddr,b. Ambassadens stöd till icddr,b i form av organisationsstöd kompletteras av stöd från Sidas forskningsenhet till skapandet av forskningskapacitet i Bangladesh. Forskningsinstitutet bedriver relevant forskning om infektioner och sjukdomar och har bl a utvecklat metoder för att diagnosticera och behandla diarré hos barn och därmed bidragit till att minska barnsdödligheten i Bangladesh. Ambassaden bedömer programmen som fortsatt relevanta för att uppnå delresultatet. Större synergier bör dock eftersträvas mellan delresultat 1 om minskad dödlighet bland barn under 5 år och delresultat 4 om vatten, sanitet och hygien; likaså behöver fattigdomsperspektivet stärkas i implementeringen av hälsosektorplanen och att ett konfliktkänslighets perspektiv beaktas.

ii. Fler kvinnor har tillgång till god mödrahälsovård.

Bedömning av:	År
	2015
Strategieresultatets måluppfyllelse	
Insatsportföljens genomförande	

Indikatorer	Utgångsläge 2011	Utfall 2014	Utfall 2015	Det svenska bidraget 2015	Mål 2020
1. Number of births attended by skilled personnel	27.7 %,	34.4 %	37 % (2014)	Icke tillämbart	Inte tillgängligt
2. No of women with access to pre-natal care	1 250 000 (2013)	1 050 000	3 635 000 (2014)	Icke tillämbart	Inte tillgängligt

Hälsoutvecklingen i Bangladesh uppvisar en positiv trend även när det gäller mödradödlighet som har reducerats från 322 under 2001 till 194 under 2010.¹⁴ Utvecklingen har främst berört kvinnor från högre samhällsskikt och i urbana områden. Andelen förlossningar med stöd av

¹² HPNSDP 5106000, Urban Health 51060002, icddr,b 51060029, RHSTEP 51060044

¹³ HPNSDP 5106000

¹⁴ HPNSDP 5106000, Urban Health 51060002, icddr,b 51060029, RHSTEP 51060044

utbildad personal har ökat men den offentliga vårdens närvaro på landsbygden fortsätter att vara svag vad gäller mänskliga resurser och medel.¹⁵ Det har lett till att 63 procent av förlossningarna fortfarande sker i hemmet och endast 13 procent av förlossningarna med stöd av utbildad personal sker på statliga hälsoinrättningar. Kvinnor som lever i fattigdom föder huvudsakligen i hemmet och utan stöd av utbildad personal. Frågan om att uppnå en högre grad av genomslag för geografiskt utsatta och marginaliserade grupper är något som kommer att tas med i beredningen av ett nytt hälsosektorstöd. Målet med minst fyra mödravårdsbesök bland gravida kvinnor ökade marginellt från 23,8 procent till 25 procent år 2014 och situationen har inte förbättrats under det senaste året.¹⁶ Bangladesh uppvisar bland det högsta antalet barnäktenskap i världen och det är bland de mest betydande utmaningarna för sektorn. Komplikationer i samband med graviditet och förlossning samt osäkra aborter är den främsta dödsorsaken bland unga flickor i Bangladesh.

Det svenska stödet till UNFPA som syftar till att etablera barnmorskor som en ny yrkeskår inom hälsosystemet förväntas leda till att öka kvaliteten i mödrahälsovården under graviditet, förlossning och barnsäng. Utbildningen av barnmorskor förväntas också leda till stärkt undervisningskapacitet för hälsoministeriet och vid läroanstalt som inkluderar den nya barnmorskeutbildningen. Introduktionen av barnmorskor ingår som en integrerad del av hälsosektorplanen, vilket bidrar till att säkerställa hållbarheten av uppnådda resultat. Inom ramen för hälsosektorprogrammet och det svenska stödet till programmet om urban hälsa, har strategier för stöd till bättre samordning mellan hälsa, familjeplanering och nutrition inletts. Svårigheter i samordningen mellan hälsoministeriets två olika pelare (sjukvård och familjeplanering) kvarstår dock och hämmar ministeriets förmåga att leverera primärhälsovård som riktar sig till att förbättra mödrahälsan.¹⁷ Den pågående omorganisationen av hälsoministeriet kan också leda till ökad fragmentering inom en redan fragmenterad sektor och det är oklart vilka konsekvenser omorganisationen får för genomförandet av den nya hälsosektorplanen (2017-2020) och är något som Sverige kommer att belysa i samband med beredningen av det nya hälsosektorstödet.

iii. Ökat antal människor har tillgång till sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter.

Bedömning av:	År	2015
Strategieresultatets måluppfyllelse		
Insatsportföljens genomförande		

Indikatorer	Utgångsläge	Utfall 2014	Utfall 2015	Det svenska bidraget 2015	Mål 2020
-------------	-------------	-------------	-------------	---------------------------	----------

¹⁵ HPNSDP 5106000, Urban Health 51060002, icddr,b 51060029, RHSTEP 51060044

¹⁶ HPNSDP 5106000, Urban Health 51060002, icddr,b 51060029, RHSTEP 51060044

¹⁷ HPNDSP 51060001, TA Midwifery Program 52170014

1. Contraceptive prevalence	58.1% 10 582 000 antal kvinnor med tillgång till preventivmedel (2004)	61.2% 16 635 000 antal kvinnor med tillgång till preventivmedel (2011)	62.4% 16 858 000 antal kvinnor med tillgång till preventivmedel (2014)	Icke tillämpbart	Inte tillgängligt
2. No of safe abortions performed	250 000 (2012)	224 000 (2013)	251 000 (2014)	Icke tillämpbart	Inte tillgängligt

Resultat som redovisats i hälsoprogrammets årsrapport 2015 och i DHS 2014 visar på en långsam ökning av preventivmedelsanvändning sedan 2004. Famileplanering finns endast för gifta par och den genomsnittliga användningsvolymen för preventivmedel visar en ökning på 4 % under perioden 2004 och 2014 (från 58 % till 62 %). Tillhandahållandet av preventivmedel via den privata sektorn har ökat från 43 % 2011 till 47 % år 2014.¹⁸ Samtidigt har bristen på utbildad personal på hälsoinrättningar medfört att den offentliga sektorns kapacitet att tillhandahålla preventivmedel försvagats och utbudet har sjunkit från 52 % till 49 % under samma period. En försämrad kommunikationsstrategi som riktar sig till allmänheten för att öka kunskapen om preventivmedel utgör även den ett allvarligt problem för att uppnå hälsosektorprogrammets mål att öka preventivmedelsanvändningen till 72 % år 2016. Skillnaderna vad gäller preventivmedelsanvändning följer samma trend som tidigare år och beror på olikheter i de tjänster kvinnor erbjuds på landsbygden respektive i urbana miljöer, utbildningsnivå, hushållens ekonomiska status och var man bor geografiskt i landet. Ungdomsgraviditeter visar inga förändringar sedan 2011 och sexualundervisning i skolorna fortsätter att vara en utmaning. Den lagliga åldern för giftermål i Bangladesh är 18 år för kvinnor, men majoritet av giftermålen sker fortfarande före 18 år. En svag förändring kan dock skönjas och åldern för giftermål har ökat från 14.4 åren 1993-1994 till 16 år 2014. Sedan 2011 har även antalet gifta unga kvinnor under 18 minskat från 65 % till 59 % 2014.¹⁹

Enligt information om antal tidiga aborter, s.k. MR (menstrual regulation) noteras en del risker med sjunkande antal rapporterade aborter inom den offentliga sektorn. Endast två tredjedelar av de offentliga sjukhusen och klinikerna tillhandahåller dessa tjänster på grund av brist på utbildad personal och utrustning samt av religiösa skäl.²⁰ De svenska insatserna som bidrar till delresultatet utgörs främst av stöd till RHSTEPS program om sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter, hälsosektorprogrammet samt stöd till programmet om urban hälsa. De svenska insatserna bedöms vara betydelsefulla bidrag till att stärka hälsosystemet i SRHR frågor. Genom det svenska stödet till UBINIG har Sverige också varit drivande i skapandet av ett forum för dialog mellan fattiga kvinnor och män, givare och hälsoministeriet, med syftet att stärka fattiga människors perspektiv i utformningen av nya hälsosektorprogrammet (2017-2020), inkl. SRHR.

¹⁸ HPNDSP 51060001

¹⁹ HPNDSP 51060001

²⁰ RHSTEP 51060044

iv. Bättre tillgång till hållbara och motståndskraftiga samhällstjänster för vatten, sanitet och hygien.

Bedömning av:	År	2015
Strategieresultatets målluppfyllelse		
Insatsportföljens genomförande		

Indikatorer	Utgångsläge 1990	Utfall 2014	Utfall 2015	Det svenska bidraget 2015	Mål 2020
1. Access to improved water source	81%, 87 million(1990)	85%, 131 million (2012)	87% (140 million)	27 220 people provided with access	Inte tillgängligt
2. Access to improved sanitation	47%, 50 million(1990)	57%, 88 million (2013)	61% (98 million)	29 698 people provided with access	Inte tillgängligt

Stora framsteg har skett inom vatten- och sanitetssektorn under de senaste årtiondena. Community led total sanitation (CLTS) har Bangladesh som ursprungsland och metoden har bidragit till att kraftigt minska ”open defecation” (34 %, 1990 till 1 %, 2015) och till att tillgången till sanitetslösningar nationellt har ökat från 33 % (1990) till 61 % (2015).

Milleniemålet för dricksvatten uppnåddes 2012 och goda framsteg har gjorts mot att nå målet för att öka tillgången till god sanitet. Trots framstegen står landet inför flera stora utmaningar som kommer att vara vägledande för planering av framtida insatser:

- Kvalitetsbestämningar av dricksvatten som genomfördes i stor skala under 2013 (MICS) visade på allvarliga brister trots klassificering som ”improved water source” – 42 % av allt dricksvatten var kontaminerat av avföring och 13 % överskrider den nationella normen för arsenik.
- Urbaniseringen har lett till att servicenivån är lägre i städerna än på landsbygden och skillnaderna i städerna är stora – bara 20 % sluminvånare har tillgång till säkra sanitetslösningar.
- Klimatförändring medför risker för både tillgängligheten av vattenresurser, dess kvalitet samt skador på för sektorn nödvändig infrastruktur.

Framsteg inom vatten- och sanitetssektorn har medfört bättre förutsättningar för hälsa, inklusive förbättrad barnhälsa. Hälsoministeriet har dock varit svagt i att inkludera aspekter kring vatten, sanitet och hygien i hälsosektorplanen, vilket är en framtida utmaning inom sektorn.

Ambassaden stödjer två insatser som avser att förbättra tillgången till vatten och sanitet i urbana områden. Under 2015 har 27220 personer i slumområden fått tillgång till vatten, 29 698 fått tillgång till sanitet och 114 198 har deltagit i en kampanj för ökad kunskap om säker hygien.²¹

²¹ WaterAid, 51060017 och CRDP, 51060019

iv. Synergier med andra strategier

Utbetalt belopp inom andra anslagsposter som gick till landet/regionen 2015:	58,4 MSEK
Humanitära insatser, ap. 1	16 140 000
Stöd genom svenska organisationer i det civila samhället, ap. 5	36 263 000
Forskningssamarbete, ap. 32	6 000 000
Garantier	0

Ambassaden har under året arbetat aktivt med att ta tillvara synergier med andra svenska strategier och insatser i Bangladesh. Detta gäller ffa forskningsstrategin som samfinansierar en insats (icddr,b) och den humanitära strategin vad gäller Rohingya-frågan genom att ambassaden följer upp och bevakar Sidas stöd till IOM i Bangladesh. Ambassaden har också under året arbetat intensivt för att öka synergier i förberedelserna av nya insatser mellan strategins delmål och resultatområden.

v. Givarkontext

Biståndets (totala) andel av statsbudgeten utgör 5 %	Sveriges andel av totala biståndet utgör 1,6 %
Givargemensam samarbetsstrategi 2010 - 2015 undertecknat av 18 givare	Gemensamma EU-strategin gäller 2014- 2020 Status på EU-gemensamprogrammering: fungerar mindre väl
De fem största givarna (organisationer och/eller länder) är: Världsbanken, ADB, Japan, USA, Storbritannien	Sverige är den 9:e störste givaren Av EUs medlemsstater är Sverige den 3:e störste givaren

EU-kommissionen är sjätte största givare räknat inklusive gåvor, lån och livsmedel. Utvecklingslån representerar ca 70 % av det totala biståndet till Bangladesh. De största sektorerna för bistånd är energi, offentlig förvaltning, transport, utbildning och infrastruktur. Trots att biståndet utgör en liten andel av statsbudgeten, utgör den ca 40 % av landets investeringsbudget. Biståndseffektivitetsagendan har fått ett stort genomslag och givarsamordningen är välutvecklad. Det finns en Joint Cooperation Strategy undertecknad av 18 utvecklingspartners inklusive Sverige och den bangladeshiska regeringen. Under året antog bangladeshiska regeringen en ny femårsplan för 2016-2021 som givarkollektivet inklusive Sverige var aktivt att ge synpunkter på. En ny Joint Cooperation Strategy ska utarbetas baserat på denna plan.

EU-gemensamprogrammeringen fungerar mindre väl men det finns en Road Map och ett visionsdokument som samtliga medlemsstater har ställt sig bakom. EU har beslutat om en ny landstrategi, genomfört gemensamma analyser samt färdigställt en gemensam utvärdering av EUs landprogram och Danmarks och Sveriges respektive landstrategier för perioden 2007-2013.

vi. Lärdomar och rekommendationer

5.1 Implikationer för omstyrning av innevarande strategi

Trots de inledande politiska oroligheterna under året bedömer ambassaden att det finns goda förutsättningar för tillfredsställande strategigenomförande. Den största utmaningen ligger i att intensifiera omställningen av insatsportföljen genom att bereda ett stort antal nya insatser. Detta kommer också medföra fortsatt aktivt arbete med den finansiella styrningen av sakanslaget både för att det finns risker med förseningar i utbetalningar och för ett stort antal av innevarande insatsavtal löper ut under 2016. En annan slutsats är behovet av vägledning och stöd från Sida för att i större utsträckning kunna tillämpa ett konfliktkänslighets- och resiliensperspektiv i beredningen av nya insatser. I och med strategins starka betoning på kvinnor och jämställdhetsintegrering kommer ambassaden arbeta aktivt för att öka andelen insatser med jämställdhet som huvudsyfte. Ambassaden konstaterar att strategin och dess förarbeten gjorde en mer positiv bedömning av respekten för mänskliga rättigheter och demokratiutvecklingen och att situationen försämrats markant inom dessa områden sedan dess. Detta föranleder en djupare analys om MR-situationen och ett ställningstagande hur detta ska hanteras i relation till strategimålen. Myndigheternas fragmentering och svårigheter att nå utsatta grupper är något som kommer att belysas under beredningen av det nya hälsosektorprogramstödet.
